

ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПРАВИЛА В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА: ГАРАНЦИЯ ЗА ЕФЕКТИВНО ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Александра Вълчева¹

Резюме: В продължение на десетилетия Европейският съюз положи огромни усилия, за да постигне една от основните си цели, а именно: изграждане на единен вътрешен пазар, в рамките на който да се осигури по-свободно движение на стоките, услугите, капиталите и хората. В изпълнение на тази цел Съюзът прие редица първични и вторични актове, в които са разписани нормативните правила относно функционирането на вътрешния пазар, и установи различни механизми за контрол върху тяхното правилно прилагане. Безспорно изграждането на единен вътрешен пазар е едно от най-ценните достижения на Европейския съюз, което доведе до редица положителни последици. Основните сред тях са икономическият растеж и стабилността на Европейския съюз, по-добрата конкурентоспособност на международните пазари, осигуряването на по-висока защита на потребителите, създаването на по-благоприятна среда за дейностите на предприятията,

либерализацията на различните видове услуги. Важно значение за правилното функциониране на вътрешния пазар, за развитието на икономиката на Европейския съюз и за ефективната защита на правните субекти имат основните принципи и правила в областта на конкуренцията. Тези правила образуват антитръстовото и антикартелно законодателство, контрола върху сливанията, държавните помощи и правилата за публичните предприятия и услуги. Те са разписани в учредителните договори, в Хартата на основните права на Европейския съюз и в немалко на брой регламенти и директиви. В настоящата статия ще бъде представен анализ на основните правила и принципи в областта на конкуренцията и тяхното въздействие върху вътрешния пазар, както и относимата юриспруденция на Съда на Европейския съюз.

Ключови думи: правила, конкуренция, вътрешен пазар, Европейски съюз, картели, забрани

¹ Доктор по международно право и международни отношения, главен асистент по международно право и право на ЕС, Юридически факултет, катедра „Международно право и право на ЕС“, УНСС, електронна поща: aleksandra.valcheva@unwe.bg

I. Въведение

В продължение на десетилетия Европейският съюз (ЕС, Съюзът) положи огромни усилия, за да постигне една от основните си цели, а именно: изграждане на единен вътрешен пазар, в рамките на който да се осигури по-свободно движение на стоките, услугите, капиталите и хората. Изграждането на вътрешния пазар чрез осъществяването на предвидените в учредителните договори свободи на движение предпоставя формирането на самостоятелна правна система, основана на специфични институции, собствени източници на правото и особен ред на тяхното прилагане². В изпълнение на тази цел Съюзът прие редица първични и вторични актове, в които са разписани нормативните правила относно функционирането на вътрешния пазар, и установи механизми за контрол върху тяхното правилно прилагане. Безспорно изграждането на единен вътрешен пазар е едно от най-ценните достижения на Съюза, което доведе до редица положителни последици. Основните сред тях са икономическият растеж и стабилността в европейското обединение, по-добрата конкурентоспособност, осигуряването на по-висока защита на потребителите, създаването на по-благоприятна среда за предприятията, либерализацията на различните видове услуги.

Политиката на ЕС в областта на конкуренцията е „основен елемент на единния пазар“. В пределите на тази политика се въвеждат правила, които усъвършенстват конкурентоспособността на предприятията. Техният стремеж към иновативна дейност създава изискване за равнопоставеност и по-добра защита на потребителите. Тези правила образуват антитръстовото и антикартелно законодателство, контрола върху сливанията, държавните помощи и правилата за публичните предприятия и услуги. Те са разписани в учредителните договори, в Хартата на основните права на Европейския съюз и в немалко на брой регламенти и директиви.

Създаването на конкурентна среда, в която се прилагат ясно определени нормативни правила, стимулира активността на предприятията, които, за да запазят позициите си на пазара, въвеждат повече иновации в дейността си и предлагат по-качествени стоки и услуги. Този подход безспорно увеличава ползите за европейските потребители.

За цялостното развитие на общностното право, включително по отношение на вътрешния пазар и правилата в областта на конкуренцията, изключително важна роля има юриспруденцията на Съда на Европейския съюз (СЕС). В редица казуси СЕС е тълкувал същността на важни понятия и правни институти и е определял приложимостта на основни разпоредби на учредителните договори, което води както до развитие на европейското право, така и до правилно прилагане на правната уредба от ЕС и държавите членки.

II. Европейските правила в областта на конкуренцията: правна основа

Правната основа за регулиране на отношенията в областта на конкуренцията се съдържа, на първо място, в чл. 81 (предишен чл. 85) от Договора за създаване на ЕО (ДЕО)³. Визираната норма **забранява** сключването на широк кръг споразумения между предприятия, решения на сдружения между предприятия и съгласувани практики, които могат да доведат до нелоялна конкуренция или нелоялни търговски практики в Съюза, и като такива се приемат за несъвместими с единния общностен пазар. Правните последици от нарушаването

² Христов, Х. (2018). *Вътрешен пазар и основни свободи на движение в правото на Европейския съюз*. София: Сиела, 17.

³ Договор за създаване на Европейската общност, подписан в Рим на 25 март 1957 г., изменен от Амстердамския договор, консолидирана версия след измененията от Амстердамския договор от 2 октомври 1997 г., в сила от 1 май 1999 г.

на посочената забрана са разписани в чл. 81, параграф 2 от ДЕО, според която разпоредба такъв вид споразумения автоматично се приемат за **недействителни**. В чл. 81, параграф 3 от учредителния договор са регламентирани различни хипотези, при които няма да се прилага посочената забрана.

Втората относима разпоредба в областта е чл. 82 (предишен 86) от ДЕО. Тя забранява всяка злоупотреба на едно или повече предприятия с господстващо положение в рамките на Общия пазар или в значителна част от него. Необходимо е такъв вид неправомерно поведение да оказва влияние върху търговските отношения между правните субекти в Съюза. Господстващото положение следва да съществува по отношение на точно определен пазар⁴. Съгласно чл. 82 от ДЕО такава злоупотреба може да се изразява например в пряко или непряко налагане на покупни или продажни цени, в създаване на предпоставки за затрудняване на достъпа на потребителите до стоки и услуги и други. Посочената разпоредба, за разлика от чл. 81 (3) от ДЕО, не регламентира хипотези за освобождаване от забраната.

Важно значение за правилното прилагане на посочените по-горе разпоредби има юриспруденцията на СЕО (СЕС).

Така например в Решение на Общия съд (осми състав) от 29 март 2012 г. по дело Т-398/07⁵ СЕС постановява, че чл. 82 ДЕО се отнася до действията на предприятие с господстващо положение на пазар, които водят до нарушаване на условията за конкуренция и нормалното функциониране на търговските отношения в ЕС. Също така според СЕС посочената разпоредба забранява на предприятията с господстващо положение да осъществяват ценови практики, които ограничават или лишават други предприятия от достъпа до пазара, или да прилагат мерки, които създават неоправдани пречки за други предприятия да осъществяват нормално производствената си дейност.

Ясни правила, които следва да се прилагат за гарантиране на конкурентната среда в Съюза, са разписани и в Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС)⁶. По-коркретно в Дял VII от ДФЕС са описани общите европейски правила относно конкуренцията, облагането с данъци и уеднаквяването на относимите правила в държавите членки. Установените в Глава 1, Раздел 1 от учредителния договор правни норми регулират дейността на предприятията. Една от най-важните разпоредби е чл. 101 от ДФЕС. Посочената правна норма въвежда гаранции за обезпечаване на справедлива конкуренция на вътрешния пазар, при която цените на продуктите и стоките се формират под влияние на свободната конкуренция⁷. Разпоредбата забранява споразумения и друг тип договори между предприятията, които могат да нарушат конкурентните условия на пазара. Като такива следва да се приемат актовете, които водят до създаване на пречки за свободно функциониране на предприятията.

Следва да се посочи, че ЕС обявява изрично описаните по-горе актове, сключвани между търговските правни субекти, за нищожни, т.е. те не пораждаат правни последици. По този начин ЕС въвежда в нормативната си уредба правила, които осигуряват желанния облик на единния вътрешен пазар и които следва да бъдат спазвани от задължените правни субекти.

По отношение на приложението на описаната по-горе разпоредба е налице богата практика на СЕС. Важно значение има юриспруденцията му относно исковете на частни правни

⁴ Вж. *Комисия за защита на конкуренцията на Република България* [онлайн] [посетен на 1.12.2021]. Достъпен на: <https://www.cpc.bg/Additional/Dictionary.aspx>.

⁵ Решение на Общия съд (осми състав) от 29 март 2012 г. Кралство Испания срещу Европейска комисия, дело Т-398/07.

⁶ ОJ С 326, 26.10.2012, 47–390.

⁷ Решение на Съда от 12 декември 2019 г. по дело С435/18, т. 26.

субекти за вреди, които са следствие от нарушение на правилата на конкуренцията. Основополагаща роля има Решението на СЕС от 20 септември 2001 г. по делото *Courage*⁸, в което той признава правото за водене на иск за вреди, причинени от нарушение на посочените правила⁹. Също така в Решение от 14 март 2019 г. по делото *Skanska Industrial Solutions* и др.¹⁰ и Решение от 5 юни 2014 г. по делото *Kone* и др.¹¹ СЕС заявява, че чл. 101, параграф 1 от ДФЕС има директно действие в отношенията между частноправни субекти, като им предоставя права, които съдилищата на държавите членки следва да зачитат и закрилят. В този смисъл в Решение от 13 юли 2006 г. по делото *Manfredi* и др.¹² съдът потвърждава становището си, че по силата на посочената разпоредба за всеки правен субект възниква възможността да предяви искова претенция за обезщетяване на претърпени вреди, които са възникнали в резултат от дейността на картел или практика, забранени от правото на ЕС. Според СЕС тази възможност засилва значимостта и действието на европейските правила в анализиранията област и действа превантивно по отношение на поведението на предприятията¹³.

Едно от последните решения на СЕС във връзка с приложимостта на чл. 101 от ДФЕС бе постановено на 2 декември 2019 г. по делото *Otis*¹⁴, в рамките на което становището на СЕС може да се обобщи в смисъл, че чл. 101 от ДФЕС дава възможност на лицата, които са претърпели вреди от нарушение на европейските правила, да могат да претендират обезщетение за тези вреди и от участващи в картела предприятия.

Важно значение в анализиранията област има и чл. 102 от ДФЕС. Разпоредбата забранява злоупотребите с господстващо положение от страна на предприятията, действащи в рамките на единния пазар, които негативни явления могат да въздействат върху търговските отношения в Съюза. Като примери за такъв вид действия могат да бъдат посочени установяването на нелоялни практики при определянето на цените на стоките и услугите, както и в отношенията между търговските дружества (чл. 102 параграф 2). Отново при тълкуване на посочената разпоредба СЕС заявява, че установяването на значително по-високи цени, които не могат да бъдат обосновани от стойността на съответната услуга, може да се приеме за такъв вид злоупотреба¹⁵. В по-новата си практика СЕС заявява, че за установяване на обстоятелството прекомерност на цената на продукт/стока е допустимо например да се анализира стойността на същия продукт/стока на друг, близко разположен пазар¹⁶.

Примери за злоупотреба с господстващо положение са налице в делата *Tournier*¹⁷ и *Lucazeau*¹⁸, по които СЕС приема, че когато едно господстващо на пазара предприятие оп-

⁸ Решение на Съда от 20.09.2001 по дело C-453/99.

⁹ Темников, О. (2020). Решението на Съда на ЕС по делото *Otis* – може ли непряко засегнат публичноправен субект да предяви иск за вреди, причинени от нарушение на правилата на конкуренцията? *Европейски правен преглед*. Том XXV, 2 януари.

¹⁰ Решение на Съда от 14 март 2019 г. по дело C-724/17, т. 24.

¹¹ Решение от 5 юни 2014 г. по дело C557/12, т. 20.

¹² Решение на Съда от 13 юли 2006 г. по дело C 295/04-C-298/04, т. 61.

¹³ Решение на Съда от 5 юни 2014 г. по дело C-557/12, т. 23.

¹⁴ Решение на Съда от 12 декември 2019 г. по дело C-435/18.

¹⁵ Решение на Съда от 11 декември 2008 г., *Kanal 5* и *TV 4*, C-52/07, т. 28.

¹⁶ Темников, О. (2018). Критериите за определяне на „необосновано високи цени“ в областта на конкурентното право, установени в скорошната практика на Съда на Европейския съюз. *Европейски правен преглед*. Том XX, 7 май.

¹⁷ Решение на Съда от 13 юли 1989 г. по дело *Tournier*, 395/87, т. 38.

¹⁸ Решение на Съда от 13 юли 1989 г. по дело *Lucazeau* и др., 110/88, 241/88 и 242/88, т. 25.

ределя значително по-високи такси за своите услуги, в сравнение с установените такси в други държави членки, може да е налице злоупотреба от страна на това предприятие.¹⁹

За да се гарантира правилното прилагане на европейската правна уредба, ЕС е предвидил механизъм за налагане на санкции на нарушителите. Той се изразява в следното: Съветът, по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент, има право да приема вторични правни актове, по силата на които на нарушителите на европейските забрани в областта на конкурентното право да бъдат налагани глоби и периодични имуществени санкции.

Компетентният орган за осигуряването на правилното прилагане на чл. 101 и чл. 102 от ДФЕС и установяването на нарушенията им е **Комисията**. Тя може да упражни правомощията си както по собствена преценка, така и когато е сезирана от държава членка. При констатиране на нарушение Комисията предлага на държавата нарушител механизми за отстраняването му. При неизпълнение от страна на виновната държава членка европейският орган постановява мотивирано решение, в което отразява нарушението.

Друга важна разпоредба от първичното право е чл. 107 от ДФЕС, която установява правилата за отпускането на помощи на държава членка на ЕС. Съгласно посочената правна норма една държавна помощ ще се счита за несъвместима с европейския вътрешен пазар, когато накърнява или поставя в риск конкуренцията в ЕС, тъй като създава привилегии за определени предприятия или за производството на някои стоки. Това положение следва да оказва въздействие върху търговските отношения в ЕС. За яснота европейският законодател е изброил помощите, които ще се считат за съвместими с вътрешния пазар. Такива са например социалните помощи, отпуснати на потребители, когато те се предоставят, без да се отчита диференциацията по отношение на произхода на засегнатите стоки.

От постоянната практика на СЕС може да се заключи, че понятието „държавна помощ“ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС е намеса на държавата, която би могла да засегне търговията между държавите членки, като тази намеса създава по-благоприятно положение за получателя на помощта, и също така води до директно нарушение на правилата за конкуренцията или ги поставя в риск.²⁰

Наблюдението върху характера на държавните помощи и тяхната съвместимост с вътрешния пазар се осъществява от Комисията, която действа в сътрудничество с държавите членки.

Дейността на публичните предприятия е регулирана и от чл. 37, 106 и 345 от ДФЕС. Важно значение има правилото, разписано в чл. 37 от учредителния договор, което изисква от държавите членки да регламентират дейността на държавните си монополи с търговски статут по начин, който да препятства наличието на дискриминация между европейските граждани по отношение на достъпа им до пазара на стоки и услуги. За държавни монополи могат да бъдат считани всички органи, чрез които съответната държава членка осъществява контрол или значително въздействие върху вноса или износа в рамките на ЕС. Съгласно чл. 106, параграф 1 от ДФЕС държавите членки следва стриктно да спазват установената европейска правна рамка в областта на конкуренцията.

Европейските правила, които регламентират обществените услуги, услугите от общ интерес и услугите от общ икономически интерес, са установени в редица разпоредби на ДФЕС, и по-конкретно в чл. 14, 59, 93, 106, 107, 108 и 114 от ДФЕС. Посочените видове услуги допринасят значително за положителното развитие на ЕС, поради което те следва да

¹⁹ Решение на Съда от 13 юли 1989 г. по дело Tournier, 395/87, т. 38.

²⁰ Решение на Съда от 21 декември 2016 г. по дело Комисия/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, т. 40 и Решение на Съда от 21 декември 2016 г. по дело Комисия/World Duty Free Group SA и др., C-20/15 P P, т. 53.

бъдат осъществявани при спазване на изрично разписаните принципи за тях. Правото на ЕС установява добър инструментариум за реалното гарантиране на тези правила, както и възможности за хармонизирането им.

Други важни актове в анализираната област са Протокол № 27 относно вътрешния пазар и конкуренцията²¹ и Протокол № 26 относно услугите от общ интерес²². С първия документ ЕС отново подчертава значимостта на европейските правила в анализираната област, които гарантират, че дейността на вътрешния пазар ще се осъществява по заложения от ЕС начин.

В Протокол № 26 относно услугите от общ интерес са описани фундаменталните европейски ценности относно услугите от общ икономически интерес, каквато е например концепцията за водещата роля на държавните органи за осигуряването на съответствие на тези услуги с потребностите на правните субекти.

На следващо място Хартата на основните права на Европейския съюз²³ (ХОПЕС), като един от най-значимите актове в първичното право, установява в чл. 37, че ЕС признава и уважава достъпа до услугите от общ икономически интерес, регламентиран в правните системи на държавите членки и в правото на ЕС. Посоченото правило съответства изцяло на чл. 14 от ДФЕС, като потвърждава възприетите вече принципи в правото на ЕС²⁴.

От вторичното право на ЕС важно значение имат Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (регламент за сливанията на ЕО)²⁵ и Регламент (ЕО) № 802/2004 на Комисията от 21 април 2004 г. за прилагането на Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета за контрола върху концентрациите между предприятията²⁶. За да гарантира спазването на конкурентните правила, през 2014 г. ЕС приема Регламент (ЕО) № 139/2004, който намира приложение по отношение на всички концентрации, които имат значение за Общността. Концентрация с общностно измерение по смисъла на европейското право съществува, когато общият оборот на съответните предприятия е над предварително установени стойности. Без значение е дали тези предприятия са установени в ЕС, достатъчно е те да провеждат съществена част от дейността си в ЕС. В чл. 1 (2) от Регламент № 139/2004 конкретно са посочени праговете от оборота на предприятията, като например: общият световен оборот на всички участващи предприятия е повече от 5 милиарда евро и общият оборот на територията на Общността на всяко от най-малко две от засегнатите предприятия е повече от 250 милиона евро. Органът, който оценява концентрациите, за да бъде установено дали те са съвместими с общия пазар, е Европейската комисия (чл. 2 от Регламент № 139/2004). Важен принос на анализирания акт е, че той изрично дефинира кога съществува концентрация в ЕС, а именно: когато е налице трайна промяна в контрола в резултат на определени обективни фактори, каквото е например сливането на две или повече преди това независими предприятия или части от предприятия. На следващо място Регламент № 139/2004 установява възможност за налагане на глоби в немалък размер на субектите, посочени в чл. 14 от акта, т.е. създава се гаранция за ефективното изпълнение на неговите разпоредби, които от своя страна допринасят за положителното развитие на вътрешния пазар в ЕС.

²¹ ОJ C 202, 7.06.2016, 308–308.

²² ОJ C 202, 7.06.2016, 307–307.

²³ Официален вестник на Европейския съюз, C 202/389, 7.06.2016 г.

²⁴ Разяснения относно Хартата на основните права (2007/C 303/02), Официален вестник на Европейския съюз, C 303/17, 14.12.2007.

²⁵ ОJ L 24, 29.01.2004, 1–22.

²⁶ ОJ L 133, 30.04.2004, 1–39.

Регламент (ЕО) № 802/2004 на Комисията се прилага за контрола върху концентрациите съгласно Регламент (ЕО) № 139/2004. Актът определя важни въпроси във връзка с прилагането на Регламент (ЕО) № 139/2004, като например сроковете в процедурите.

Друг важен акт в анализиранията област е Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията (Директивата относно исковете за обезщетение за вреди)²⁷. През 2014 г. ЕС прие посочения акт от вторичното европейско право, от една страна, за да повиши гаранциите за правата на европейските граждани, и от друга, за да дисциплинира предприятията. С директивата се определят правилата относно обосноваването на претенции за обезщетения при допуснати нарушения на конкурентното право в ЕС от страна на предприятие или сдружение на предприятия. Въвеждането на правни средства за защита на потребителите на европейско равнище е необходима и изключително важна част от политиката на ЕС в областта на конкурентното право. Осигуряването на ефективен контрол и правна възможност нарушителите на европейските разпоредби да бъдат санкционирани и да бъдат принудени да заплатят обезщетение на пострадалите правни субекти гарантира стабилността на европейския правен ред.

Анализираните в настоящата статия нормативни актове от първичното и вторичното право на ЕС са само част от съществуващата европейска нормативна рамка в областта на конкуренцията.

III. Заключение

От представения анализ се установява, че европейските правила за гарантиране на свободната конкуренция са неизменно свързани с осигуряването на добре функциониращ вътрешен пазар в ЕС. Тази зависимост е осъзната от европейските органи и институции, които активно работят за установяването на адекватна правна рамка в областта на конкуренцията. Ето защо към настоящия момент може да се приеме, че на европейско равнище е установена подходяща законодателна уредба, която успява да защити европейските потребители и да създаде благоприятна среда за функционирането на предприятията. Правилата и принципите в областта на конкуренцията допринасят значително за този резултат, както и за икономическата устойчивост на ЕС. Не бива да се пренебрегва обаче, че днес Съюзът е изправен пред нови предизвикателства в областта на конкуренцията, а и като цяло пред своето бъдещо развитие. Такива са например енергийната криза, пандемията от COVID-19 и последиците от нея, екологичните проблеми и други фактори, които оказват съществено въздействие върху дейността на предприятията и живота на европейските граждани. Новите обстоятелства се отразяват и върху условията на конкуренция в ЕС и в държавите членки, което налага да бъде проведен анализ относно адекватността и ефективността на установената правна рамка, инструментариума и подходите на дейност на ЕС в различните области, включително и по отношение на конкуренцията. Своевременният отговор и бързата адаптация към динамичните промени в световен и регионален план са необходимата стъпка за ефективното гарантиране на правата на различните субекти в ЕС и за опазването на неговите основополагащи ценности.

²⁷ OJ L 349, 5.12.2014, 1–19.

Цитирана литература

Европейски съюз (2020). *Европейска промишлена стратегия, единен пазар, осигуряващ ползи за предприятията и потребителите* [онлайн] [посетен на 1.12.2021]. Достъпен на: https://www.infobusiness.bcci.bg/content/file/EU_single_market_strategy_bg.pdf.

Политика в областта на конкуренцията [онлайн] [посетен на 1.12.2021]. Достъпен на: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/bg/sheet/82/competition-policy>.

Темников, О. (2018). Критериите за определяне на „необосновано високи цени“ в областта на конкурентното право, установени в скорошната практика на Съда на Европейския съюз. *Европейски правен преглед*. Том XX.

Темников, О. (2020). Решението на Съда на ЕС по делото Otis – може ли непряко засегнат публичноправен субект да предяви иск за вреди, причинени от нарушение на правилата на конкуренцията? *Европейски правен преглед*. Том XXV.

Христов, Х. (2018). *Вътрешен пазар и основни свободи на движение в правото на Европейския съюз*. София: Сиела.

EUROPEAN RULES IN THE FIELD OF COMPETITION GUARANTEE FOR THE EFFECTIVE FUNCTIONING OF THE INTERNAL MARKET IN THE EUROPEAN UNION

Alexandra Valcheva²⁸

Abstract: For decades, the European Union has made great efforts to achieve one of its main objectives, namely to build a single internal market in which to ensure the free movement of goods, services, capital and people. To this end, the Union has adopted a number of primary and secondary acts setting out the rules governing the functioning of the internal market and has established various mechanisms to monitor their proper application. Undoubtedly, the completion of the single internal market is one of the most valuable achievements of the European Union, which has led to a number of positive consequences. The main ones are the economic growth and stability of the European Union, the better competitiveness on the international markets, the provision of higher consumer protection, the creation of a more favorable environment for the activities of the enter-

prises, the liberalization of the different types of services. The basic principles and rules in the field of competition are important for the proper functioning of the internal market, for the development of the economy of the European Union and for the protection of legal entities. These rules constitute antitrust and anti-cartel legislation, merger control, state aid and public enterprises and services. These rules are set out in the founding treaties, in the Charter of Fundamental Rights of the European Union, and in a number of regulations and directives. This article will present an analysis of the basic rules and principles in the field of competition and their impact on the internal market, as well as the relevant jurisprudence of the Court of Justice of the European Union.

Keywords: Rules, Competition, Internal market, European Union, Cartels, Prohibitions

---

²⁸ Ch. Assistant Professor, Department of International Law and European Union Law, University of National and World Economy, e-mail: aleksandra.valcheva@unwe.bg